

สรุปและสังเคราะห์องค์ความรู้ แนวปฏิบัติที่ดีจากการจัดการความรู้ (KM)

การจัดการความรู้ (Knowledge Management)
ด้านการผลิตบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2564
ประเด็น

“การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ แบบบูรณาการกับการทำงาน (CWIE)”

CWIE

วันที่ 17 พฤศจิกายน 2564 เวลา 08.00-16.30 น.

ณ ห้องประชุมคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ชั้น 4 อาคารสำนักงานคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
โดย ฝ่ายวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

สรุปและสังเคราะห์องค์ความรู้ แนวปฏิบัติที่ดีจากการจัดการความรู้ (KM)

การจัดการความรู้ (Knowledge Management)
ด้านการผลิตบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2564
ประเด็น

“การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงาน (CWIE)”

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
ขอเชิญผู้ที่เกี่ยวข้อง เข้าร่วม
โครงการ การอบรมเชิงปฏิบัติการ
“การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
แบบบูรณาการกับการทำงาน (CWIE)” ออนไลน์

รางวัลสหกิจ
ศึกษาศึกษาในระดับชาติ
ประจำปี 2562

เป็นกลุ่มปฏิบัติการสหกิจศึกษาใน
สถานศึกษาของสถานประกอบการ
เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิต
สหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ

วัตถุประสงค์ของการอบรมเชิงปฏิบัติการ
1. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิต
สหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ
2. เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของบัณฑิต
สหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
และ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ

วันที่ 17-18 ตุลาคม 2564
ณ ห้องประชุมคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ชั้น 4 อาคารสำนักงานคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
โดย ฝ่ายวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

Zoom
QR Code สำหรับดาวน์โหลดเอกสาร

Meeting ID: 923 379 1092
Passcode: V5LEcm

CWIE Online

วิทยากร โดย อาจารย์สารีย์ กระจ่าง
ผู้อำนวยการศูนย์สหกิจศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏจตุรดิตถ์

วันที่ 17 พฤศจิกายน 2564 เวลา 08.00-16.30 น.
ณ ห้องประชุมคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ชั้น 4 อาคารสำนักงานคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
โดย ฝ่ายวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

วันที่ 17 พฤศจิกายน 2564
ณ ห้องประชุมคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ชั้น 4
อาคารสำนักงานคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

คำนำ

การจัดการความรู้ หรือเคเอ็ม (KM = Knowledge Management) คือ การรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในองค์กร ซึ่งกระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนในองค์กรสามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้องค์กรมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุดโดยที่ความรู้มี 2 ประเภท คือ

1) ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ เป็นความรู้ที่ไม่สามารถถ่ายทอดออกมาเป็นคำพูดหรือลายลักษณ์อักษรได้ง่าย เช่น ทักษะในการทำงาน งานฝีมือ หรือการคิดเชิงวิเคราะห์ บางครั้ง จึงเรียกว่าเป็นความรู้แบบนามธรรม

2) ความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีต่าง ๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่าง ๆ และบางครั้งเรียกว่าเป็นความรู้แบบรูปธรรม

ตั้งเป้าหมายการจัดการความรู้เพื่อพัฒนา 3 ประเด็น

- งาน พัฒนางาน
- คน พัฒนาคน
- องค์กร เป็นองค์กรการเรียนรู้

ฝ่ายวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการความรู้ด้านการผลิตบัณฑิต จึงได้จัดกิจกรรมการจัดการความรู้ขึ้นเพื่อให้ผู้เข้าอบรมได้รับความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาทักษะพิเศษของบัณฑิตมีโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ในการพัฒนาทักษะพิเศษของบัณฑิตได้ทราบแนวทางและแนวปฏิบัติที่ดีของการพัฒนาทักษะพิเศษของบัณฑิต

ฝ่ายวิชาการ
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

การบ่งชี้ความรู้(Knowledge Identification)

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ โดยฝ่ายวิชาการได้ดำเนินการสำรวจความต้องการในการจัดการความรู้ด้านการผลิตบัณฑิต เพื่อกำหนดความรู้หลักที่จำเป็นหรือสำคัญต่องานหรือกิจกรรมในการจัดการความรู้ด้านการผลิตที่ตรงต่อความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต และสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการจัดการความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม โดยผลการสำรวจความต้องการในการจัดการความรู้ด้านการผลิตบัณฑิตของคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์จากผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 39 คน พบว่า

ข้อมูลทั่วไป

1. เพศชาย ร้อยละ 35.9 เพศหญิง ร้อยละ 64.1
2. อายุระหว่าง 20 - 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 2.6 อายุระหว่าง 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.5
อายุระหว่าง 41 - 50 ปี คิดเป็นร้อยละ 46.2 อายุมากกว่า 51 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 12.8
3. ระดับการศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 2.6 ปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 82.1
ปริญญาเอก คิดเป็นร้อยละ 15.4

ความต้องการในการจัดการความรู้ด้านวิชาการ

1. การส่งนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ หรือ การส่งนักศึกษาฝึกสหกิจศึกษา ร้อยละ 30.8
2. ทวนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษา ร้อยละ 25.6
3. การเขียน มคอ.3 และ มคอ.5 ร้อยละ 5.1
4. การบูรณาการงานวิจัย/บริการวิชาการ ศิลปวัฒนธรรมกับการเรียนการสอน ร้อยละ 43.6
5. การส่งผลการเรียนออนไลน์ ร้อยละ 5.1
6. บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษา ร้อยละ 10.3
7. การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงาน (CWIE) ร้อยละ 46.2
8. ทักษะพิเศษของบัณฑิตอันพึงประสงค์ ร้อยละ 20.5
9. การสอนแบบสร้างสรรค์เป็นฐาน (CBL) ร้อยละ 25.6
10. การสร้างนวัตกรรมโดยการมีส่วนร่วมของนักศึกษา ร้อยละ 28.2
11. การเขียน SAR ระดับหลักสูตร ร้อยละ 15.4

การกำหนดขอบเขตการจัดการความรู้ด้านการผลิตบัณฑิต

ฝ่ายวิชาการได้นำผลการสำรวจความต้องการในการจัดการความรู้ด้านการผลิตบัณฑิตเข้าหารือในที่ประชุมคณะกรรมการบริหารคณะ เพื่อกำหนดประเด็นความรู้หลักที่จำเป็นหรือสำคัญต่องานหรือกิจกรรมในการจัดการความรู้ด้านการผลิต โดยมติที่ประชุมคณะกรรมการบริหารคณะ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่วางแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงาน (CWIE)

เป้าหมายการจัดการความรู้ด้านการผลิตบัณฑิตคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

ฝ่ายวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้กำหนดเป้าหมายการจัดการความรู้ด้านการผลิตบัณฑิต ได้แก่ ประธานหลักสูตรสาขาวิชา อาจารย์ประจำหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

แนวปฏิบัติที่ดีการจัดการความรู้ (KM = Knowledge Management)
ด้านการผลิตบัณฑิต : การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงาน (CWIE)
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์

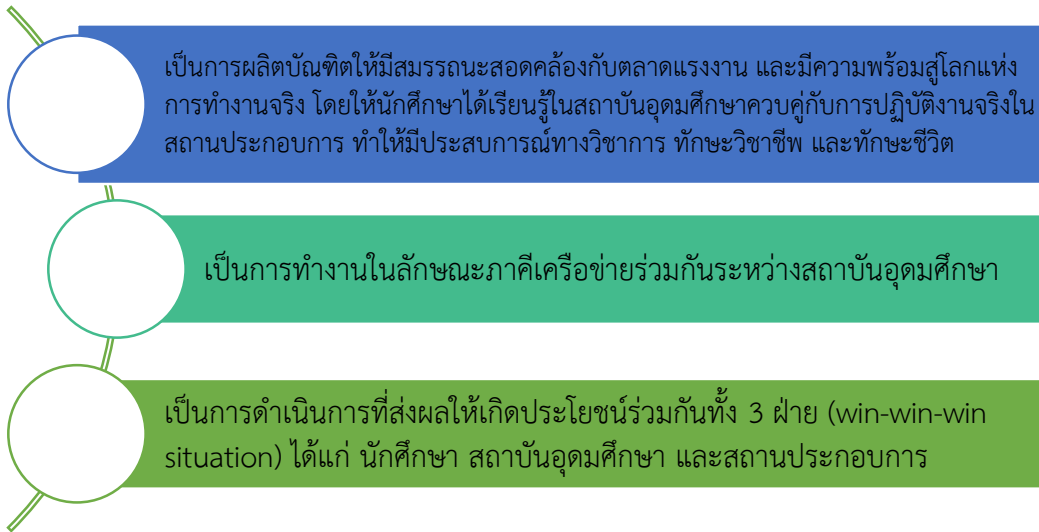
ประจำปีการศึกษา 2564

การจัดทำแผนจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงาน

แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการเรียนรู้กับการทำงานในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศ
ไทยมีหลักการแนวคิด/ปรัชญาการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานเป็นกรณีหนึ่งของการเรียนรู้เชิง
ประสบการณ์ ที่ช่วยให้นักศึกษามีโอกาสในการประยุกต์ความรู้ทักษะการทำงานและทักษะเฉพาะ ที่สัมพันธ์กับ
วิชาชีพ ได้รู้จักชีวิตการทำงานที่แท้จริงก่อนสำเร็จการศึกษา จุดมุ่งหมายการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการ
เรียนรู้กับการทำงานได้แก่สถาบันการศึกษาได้มีการเชื่อมโยงโลกการศึกษาภาคธุรกิจอุตสาหกรรมเข้าด้วยกัน
ทำให้ประเทศมีทรัพยากรมนุษย์ที่มีสมรรถนะสูงสามารถแข่งขันในระดับนานาชาติได้ โครงสร้างความร่วมมือ
ประกอบด้วยสถานศึกษาสถานประกอบการ และองค์กรวิชาชีพ รูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการ
เรียนรู้กับการทำงาน มี 4 รูปแบบ ได้แก่ระบบทวิภาคี(DVT) ระบบสหกิจศึกษา (Cooperative) ระบบฝึกงาน
(Apprentice) ระบบการฝึกหัด (Internship) และปัจจัยเงื่อนไขของความสำเร็จได้แก่ สถาบันการศึกษาและสถาน
ประกอบการมีนโยบายที่ชัดเจนในการสนับสนุนมีผู้รับผิดชอบระดับต่าง ๆ ที่ชัดเจน รวมทั้งมีการสร้างความเข้าใจ
ให้แก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีกระบวนการในการเตรียมความพร้อมให้นักศึกษาที่จะเข้าร่วมโครงการ มีการ
กำหนดให้ทำรายงานเมื่อเสร็จสิ้นการปฏิบัติงาน รวมทั้งทางภาครัฐให้สิทธิประโยชน์ทางด้านภาษีเพื่อเป็นแรงจูงใจ
ให้กับสถานประกอบการที่เข้าร่วม

CWIE เป็นแนวคิดของการจัดการศึกษาเชิงประสบการณ์ (experiential education) บนฐานสมรรถนะ
(competencies-based) ให้นักศึกษาได้เรียนในสถาบันอุดมศึกษาควบคู่กับการไปปฏิบัติงานจริงในสถาน
ประกอบการ (workplace) เพื่อให้นักศึกษามีสมรรถนะพร้อมสู่โลกแห่งการทำงานจริงได้ทันทีหลังสำเร็จการศึกษา
(ready to work) โดยความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาฝ่ายผลิต (supply side) และสถานประกอบการฝ่าย
ผู้ใช้บัณฑิต (demand side)(university-workplace engagement) ดังนั้น หัวใจในการขับเคลื่อน CWIE คือ การ
ร่วมออกแบบ (co-designing) หลักสูตรการเรียนการสอนและระบบบริหารจัดการความร่วมมือระหว่าง
สถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการ

หลักการของ CWIE

CWIE มีวัตถุประสงค์สำคัญ 3 ประการ คือ

1. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์วิชาการ วิชาชีพ และวิชาชีวิต จากการไปปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการที่เป็นหน่วยงานภาครัฐและเอกชนทำให้นักศึกษาสามารถพัฒนาตนเองให้มีความพร้อมในการประกอบวิชาชีพและก้าวสู่การทำงาน
2. เพื่อสร้างบัณฑิตไทยให้มีทักษะที่พร้อมในการปฏิบัติงาน (Employability) และมีทักษะ (Skills) ที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการและตลาดแรงงาน รวมทั้งมีศักยภาพ ที่พร้อมเป็นผู้ประกอบการ (Entrepreneurships) ที่สามารถทำงานได้ทั่วโลก (Global Mobility)
3. เพื่อสร้างพันธกิจสัมพันธ์ (Engagement) ระหว่างสถานประกอบการและสถาบันอุดมศึกษาผ่านนักศึกษา CWIE คณาจารย์นิเทศและผู้นิเทศอันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมคิด ร่วมทำและร่วมได้รับประโยชน์กว้างขวางขึ้น

ความหมายของสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Cooperative and Work Integrated Education: CWIE)

สหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน (Cooperative and Work Integrated Education: CWIE) เป็นหนึ่งในกลไกการจัดการเรียนการสอนที่สถาบันอุดมศึกษาและสถานประกอบการดำเนินการร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในสถาบันอุดมศึกษาควบคู่กับการนำความรู้ไปทดลองปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการ (Work-based Learning) ในทุกรูปแบบที่ทำให้ศึกษามีสมรรถนะ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน และพร้อมสู่

โลกแห่งการทำงานจริง โดย CWIE เป็นคำที่ครอบคลุมถึงสหกิจศึกษาและการศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงาน ในรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่

1. Pre-course Experience เป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้เข้าไปสัมผัสประสบการณ์เพื่อเรียนรู้บทบาทของผู้ประกอบอาชีพที่ผู้เรียนสนใจก่อนการเรียนในเนื้อหาตามหลักสูตรหรือก่อนเลือกสาขาวิชาเอก โดยสามารถจัดเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา

2. Sandwich Course เป็นระบบการเรียนการสอนที่สลับการเรียนในสถาบันอุดมศึกษากับการทำงานในสภาพจริงอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้จากสถาบันอุดมศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน และนำประสบการณ์จากการทำงานกลับมาเป็นประเด็นสำหรับการเรียนในสถาบันอุดมศึกษา โดยผู้เรียนต้องมีตำแหน่งงานสูงขึ้นหรือลักษณะงานซับซ้อนตามชั้นปีหรือรายวิชาที่ศึกษา ซึ่งการเรียนสลับกับการทำงานสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 รูปแบบ ดังนี้

2.1 Thin Sandwich จัดเป็นกิจกรรมในรายวิชานั่นลดเวลาเรียนและเพิ่มเวลาทำงานอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ชั้นปีที่ 1 - ปีที่ 4 ระยะเวลาในการดำเนินการ เช่น

1) สลับการเรียนกับการทำงานในระหว่างสัปดาห์ เช่น เรียน 4 วัน ทำงาน 2 วัน เรียน 3 วัน ทำงาน 3 วัน เรียน 2 วัน ทำงาน 4 วัน

2) สลับการเรียนกับการทำงานเป็นสัปดาห์ เช่น เรียน 1 - 2 สัปดาห์ สลับกับการทำงาน 1 - 2 สัปดาห์ ทั้งนี้แบ่งเวลาให้นักศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างเพียงพอ

2.2 Thick Sandwich จัดเป็นรายวิชาปฏิบัติโดยวางแผนการเรียนสลับภาคระหว่างการเรียนกับการทำงานให้สอดคล้องกัน ระยะเวลาในการดำเนินการ เช่น

1) เรียนรายวิชาในสถานศึกษา 1 ภาคการศึกษา สลับกับการไปทำงานในสภาพจริง 1 ภาคการศึกษา สลับกันตลอดหลักสูตร

2) เรียนในสถานศึกษา 3 ปี ทำงานในสภาพจริง 1 ปี

3) เรียนในสถานศึกษา 2 ปี ทำงานในสภาพจริง 2 ปี

3. Cooperative Education หรือ สหกิจศึกษา เป็นระบบการศึกษาที่ดำเนินการร่วมกันระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับสถานประกอบการ เน้นให้นักศึกษามีการเรียนรู้โดยใช้ประสบการณ์จากการทำงานจริงเป็นหลัก (Work-based Learning) หรือโครงการพิเศษ (Special Project) ที่มีประโยชน์กับสถานประกอบการ โดยบูรณาการทฤษฎีและการปฏิบัติผ่านโครงการหรืองานประจำเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการเข้าสู่โลกแห่งการทำงานจริงของบัณฑิต ซึ่งนักศึกษาต้องปฏิบัติงานในสถานประกอบการอย่างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 16 สัปดาห์ (4 เดือน) กำหนดหน่วยกิตขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต ในระบบทวิภาค และต้องมีการอบรมเตรียมความพร้อมนักศึกษาก่อนออกปฏิบัติสหกิจศึกษาไม่น้อยกว่า 30 ชั่วโมง

4. Joint Industry University Course เป็นระบบการเรียนการสอนที่ร่วมกันจัดทำหลักสูตรและ จัดการเรียนการสอนระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับภาคอุตสาหกรรมที่มีองค์ความรู้ในสาขาวิชาชีพนั้น ๆ เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษาเกิดผลลัพธ์การเรียนรู้ตรงตามความต้องการ

5. Fieldwork เป็นการปฏิบัติงานหรือสังเกตการณ์ทำงานในสถานที่จริงโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติงานในชุมชนหรือพื้นที่เชิงภูมิประเทศในรูปแบบต่าง ๆ ด้วยการสลับกับการเรียนในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งการปฏิบัติงานภาคสนามแต่ละช่วงจะมีความต่อเนื่องจากง่ายไปยากเมื่อชั้นปีของผู้เรียนสูงขึ้นตามลำดับ

6. Cognitive Apprenticeship or Job Shadowing เป็นการมุ่งเน้นการสังเกตพฤติกรรมและการซึมซับวัฒนธรรมองค์กรของผู้ใช้บัณฑิต โดยเรียนรู้ประสบการณ์จากพฤติกรรมการทำงานของผู้ที่ประสบความสำเร็จในการทำงานแล้วหรือเป็นบุคคลต้นแบบ ด้วยการสังเกต การพูดคุย และการทำงานร่วมกัน

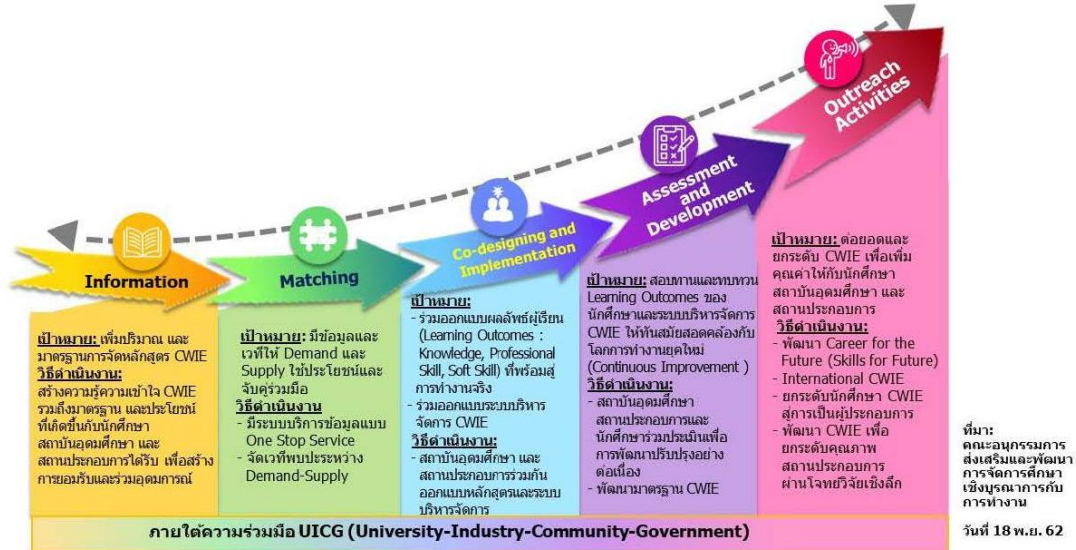
7. Placement or Practicum เป็นระบบการเรียนการสอนที่จัดให้ผู้เรียนทำงานหรือฝึกงานเฉพาะตำแหน่งในสภาพจริงหลังจากที่เรียนในสถาบันอุดมศึกษาไปแล้วระยะเวลาหนึ่ง โดยผู้เรียนสามารถเรียนรายวิชาที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับงานควบคู่กัน เพื่อพัฒนาทักษะหรือประสบการณ์ที่จำเป็นในอนาคต

8. New Traineeship or Apprenticeship เป็นการฝึกงานที่มีการจัดระบบการเตรียมการและ การฝึกงานในสถานที่หรือนอกสถานที่ที่มีโครงสร้างการดำเนินงานชัดเจน โดยมีการเตรียมผู้เรียนในตำแหน่งงานที่สถานประกอบการต้องการก่อนสำเร็จการศึกษา และเมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษาควรได้รับเข้าทำงานในตำแหน่งนั้นทันที

9. Post-course Internship เป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ในการปฏิบัติงานภายหลังสำเร็จการศึกษาภาคทฤษฎี โดยเน้นให้ผู้เรียนทำงานในสภาพจริง ฝึกการใช้ความคิดรวบยอดหลังจากเรียนในสถาบันอุดมศึกษาครบถ้วนตลอดหลักสูตร และอยู่ในช่วงสุดท้ายก่อนสำเร็จการศึกษา ซึ่งผู้เรียนสามารถเรียนรายวิชาที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กับงานควบคู่กัน เพื่อเติมเต็มความรู้ก่อนสำเร็จการศึกษา

การออกแบบหลักสูตร CWIE

Manpower Demand Driven Education Platform for Employability and Career Development Through Cooperative and Work Integrated Education (CWIE): University - Workplace Engagement

ภาพที่ ๑ Manpower Demand Driven Education Platform for Employability and Career Development through Cooperative and Work Integrated Education (CWIE): University-Workplace Engagement

รูปแบบการจัดหลักสูตร CWIE มี 3 รูปแบบ คือ

1.แบบแยก (Separate)

- สหกิจศึกษา ปี 4 เทอม 1 หรือ เทอม 2

2.แบบคู่ขนาน (Parallel)

- Thin sandwich หรือ Thick sandwich
- Joint industry university
- สหกิจศึกษาสลับกับการเรียนตลอดหลักสูตร

3.แบบผสม (Mix)

- การศึกษาเชิงบูรณาการกับการทำงานทุกรูปแบบผสมกันตลอดหลักสูตรโดยเน้นปฏิบัติงานจริงในสถานประกอบการแบบความร่วมมือ

ตาราง แนวทางการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้ของการบูรณาการกับการทำงานแต่ละประเภท

ประเภทของการบูรณาการกับการทำงาน	แนวทางการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้
1) การกำหนดประสบการณ์ก่อนการศึกษา 2) การฝึกงานที่เน้นการเรียนรู้หรือการติดตามพฤติกรรมการทำงาน	1) การประเมินด้วยการสะท้อนคิด (reflection) โดยคณาจารย์เป็นผู้กำหนดประเด็นให้ผู้เรียนสะท้อนคิด เช่น ประสบการณ์ที่ได้รับจากสภาพจริง เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสิ่งที่คาดหวังก่อนเข้าร่วมกิจกรรมกับประสบการณ์ที่ได้รับในสภาพจริง และความคิดรวบยอดที่ได้รับเมื่อสิ้นสุดกิจกรรม (Mind Mapping)
1) หลักสูตรร่วมมหาวิทยาลัยและอุตสาหกรรม 2) การเรียนสลับกับการทำงาน 3) สหกิจศึกษา 4) การบรรจุให้ทำงานหรือการฝึกเฉพาะตำแหน่ง 5) การปฏิบัติงานภาคสนาม 6) พนักงานฝึกหัดใหม่หรือพนักงานฝึกงาน 7) การฝึกปฏิบัติงานจริงภายหลังสำเร็จการเรียนทฤษฎี	1) การประเมินสมรรถนะ (Competency) ของผู้เรียนตามผลลัพธ์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและกำหนดโดยแหล่งเรียนรู้ 2) การประเมินด้วยการสะท้อนคิด (Reflection) ของผู้เรียนเป็นระยะถึงการบรรลุผลลัพธ์ การเรียนรู้ตามที่กำหนด ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินสมรรถนะ

การออกแบบหลักสูตร และการออกแบบการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน

การออกแบบหลักสูตร และการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานต้องเริ่มต้นจากการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning outcomes) ที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน แล้วจึงกำหนดแนวทางการประเมินผล การเรียนรู้ (Learning assessment) และกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ (Learning plans) โดยเลือกใช้การบูรณาการกับการทำงานที่เหมาะสมกับผลลัพธ์การเรียนรู้และแนวทางการประเมินผล สำหรับการออกแบบหลักสูตรและการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานมีรายละเอียดที่ต้องพิจารณา ดังนี้

ระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิตการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน

ระยะเวลาที่เหมาะสมที่จะทำให้เกิดการบูรณาการการเรียนกับการทำงานควรมีระยะเวลาทำงานในสภาพจริงอย่างเพียงพอที่ทำให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดและมีความพร้อมในการทำงานเมื่อสำเร็จ การศึกษา สามารถจัดได้ตั้งแต่ใช้เวลาตลอดหลักสูตรโดยการเรียนสลับกับการทำงาน หรือการผสมผสานแต่ละประเภทเข้าด้วยกันควรมีระยะเวลารวมกันไม่น้อยกว่าร้อยละ 25 ของระยะเวลาเรียนตลอดหลักสูตร หรือ 1 ปี การศึกษาขึ้นไป ทั้งนี้จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับโครงสร้างรายวิชาที่กำหนดในมาตรฐานวิชาชีพหรือกำหนดโดยองค์กรวิชาชีพควบคุมต่าง ๆ หรือข้อกำหนดของมาตรฐานคุณวุฒิสาขา/สาขาวิชา (มคอ.1) หรือ ระยะเวลาการทำงานในสภาพจริงของการบูรณาการกับการทำงานแต่ละประเภทสามารถจัดเวลายืดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม ดังตาราง

ตาราง การกำหนดระยะเวลาทำงานในสภาพจริงและจำนวนหน่วยกิตของการบูรณาการกับการทำงานแต่ละประเภท

ประเภทของการบูรณาการ	ระยะเวลาทำงานในสภาพจริง	จำนวนหน่วยกิต (ทวิภาค)
1)การกำหนดประสบการณ์ก่อนการศึกษา 2)การฝึกงานที่เน้นการเรียนรู้หรือการติดตามพฤติกรรมการทำงาน	1 วัน ถึง 2 สัปดาห์	เป็นกิจกรรมในรายวิชาทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ
3)การปฏิบัติงานภาคสนาม	ครั้งละ 2 สัปดาห์ ถึง 2 เดือน หรือ 1 ภาคการศึกษา	เป็นกิจกรรมในรายวิชาภาคปฏิบัติหรือรายวิชาการฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต
4)สหกิจศึกษา 5)การบรรจุให้ทำงานหรือการฝึกเฉพาะตำแหน่ง 6)พนักงานฝึกหัดใหม่หรือพนักงานฝึกงาน 7)การฝึกปฏิบัติจริงภายหลังสำเร็จการเรียนทฤษฎี	1 ภาคการศึกษาขึ้นไป	เป็นรายวิชาการฝึกงานหรือการฝึกภาคสนามไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต

ประเภทของการบูรณาการ	ระยะเวลาทำงานในสภาพจริง	จำนวนหน่วยกิต (ทวิภาค)
8) การเรียนสลับกับการทำงาน	ตลอดหลักสูตรหรืออย่างน้อย 1 ปีการศึกษา	เป็นหลักสูตรทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการที่มีรายวิชาภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต
8.1) แซนวิชแบบบาง (Thin Sandwich)	สลับการเรียนกับการทำงานในแต่ละสัปดาห์ เช่น ใน 1 สัปดาห์ เรียนในสถานศึกษาภาคทฤษฎี 2-4 วัน สลับกับการทำงาน 2-4 วันควบคู่กับการเรียนวิชาภาคปฏิบัติ หรือสลับการเรียนกับการทำงานระหว่างสัปดาห์ เช่น เรียนภาคทฤษฎี 1-2 สัปดาห์ สลับกับการทำงานควบคู่กับการเรียนวิชาภาคปฏิบัติ 1-2 สัปดาห์ ทั้งนี้ต้องแบ่งเวลาให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างเพียงพอ	
8.2) แซนวิชแบบหนา (Thick Sandwich)	สลับภาคการเรียนวิชาภาคทฤษฎีกับภาคการทำงานควบคู่กับการเรียนวิชาภาคปฏิบัติในระบบไตรภาค หรือ จตุรภาค ทั้งนี้ ต้องแบ่งเวลาให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองอย่างเพียงพอ	
9) หลักสูตรร่วมมหาวิทยาลัยและอุตสาหกรรม	ขึ้นอยู่กับข้อตกลงร่วมกัน	เป็นหลักสูตรทางวิชาชีพหรือปฏิบัติการที่มีรายวิชาภาคปฏิบัติไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต

การจัดภาคการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน

การจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานสามารถจัดได้ทั้งระบบทวิภาค ไตรภาค หรือจตุรภาค หรือระบบอื่น ๆ เช่น จัดเป็นหน่วยการเรียน (module หรือ modular system) จัดแบบให้เรียนจบเนื้อหาเป็นรายวิชา (block course) หรือโปรแกรมการเรียนที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (learning outcomes program) สิ่งที่ต้องพิจารณาในการจัดภาคการศึกษา เช่น จัดให้สอดคล้องกับประเภทการบูรณาการกับการทำงาน ข้อตกลงความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ในสภาพจริง ลักษณะการประกอบภารกิจการศึกษาของแหล่งเรียนรู้ หรือลักษณะการทำงานของผู้เรียนในสภาพจริง

เงื่อนไขการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานในแต่ละหลักสูตร/สาขาวิชา

ทุกกลุ่มวิชาชีพสามารถนำการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานทุกประเภทไปประยุกต์ใช้ในหลักสูตร/สาขาวิชา ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับเงื่อนไขที่มีความแตกต่าง ดังนี้

1. **ธรรมชาติการทำงานของแต่ละกลุ่มวิชาชีพ** มีการใช้สถานที่ทำงานในสภาพจริงแตกต่างกัน เช่น องค์กรภาครัฐ โรงงานอุตสาหกรรม องค์กรธุรกิจการค้าและบริการ การเรียนรู้กับบุคคลต้นแบบที่เป็นศิลปินหรือผู้บริหารระดับสูง การเรียนรู้ในชุมชนที่มีประเด็นปัญหาหรือใช้เป็นกรณีศึกษา สภาพพื้นที่ป่า ภูเขา และแหล่งทำงานทางธรรมชาติต่าง ๆ
2. **ลักษณะของหลักสูตร** หลักสูตรวิชาชีพที่ควบคุมด้วยมาตรฐานวิชาชีพต้องจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพกำหนด สำหรับการจัดทำหลักสูตรวิชาชีพหรือปฏิบัติการในรูปแบบหลักสูตรร่วมมหาวิทยาลัยและอุตสาหกรรมหรือหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่สถาบันอุดมศึกษา (joint industry/business university course) ต้องมีการกำหนดสมรรถนะและทักษะของผู้เรียนตามความต้องการของหน่วยงานร่วมผลิต และมีการบูรณาการทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติอย่างเฉพาะเจาะจง และเพียงพอให้ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ และทักษะการปฏิบัติงานนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ การทำหลักสูตรร่วมผลิตดังกล่าวจะช่วยให้การจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานยืดหยุ่นมากยิ่งขึ้นทั้งเรื่องสถานที่เรียน คุณสมบัติของอาจารย์ประจำหลักสูตร อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ผู้สอน
3. **บริบทเชิงพื้นที่ของแต่ละสถานศึกษา** สถานศึกษาอาจมีข้อจำกัดในการเลือกประเภทของการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน เนื่องจากระยะทางระหว่างสถานศึกษากับแหล่งเรียนรู้ในสภาพจริง เช่น สถานศึกษาที่สามารถจัดการเรียนสลับกับการทำงานหรือแซนด์วิชแบบบางต้องอยู่ใกล้แหล่งทำงานในสภาพจริง
4. **ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับแหล่งเรียนรู้ในสภาพจริง** สถานประกอบการ ชุมชน บุคคลต้นแบบ หรือบุคคลในพื้นที่เชิงภูมิประเทศต้องมีความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานเป็นอย่างดี สถานศึกษาจะจัดได้มากหรือน้อยในหลักสูตร จึงขึ้นอยู่กับความสามารถในการสร้างและพัฒนาความสัมพันธ์กับแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ

การจัดทำหลักสูตรการจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานยังสามารถจัดกลุ่มได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่

1. **จัดเป็นระบบการเรียนการสอนทั้งหลักสูตร** ได้แก่
 - 1) การเรียนสลับกับการทำงาน (sandwich course)
 - 2) สหกิจศึกษา (cooperative education)
 - 3) หลักสูตรร่วมมหาวิทยาลัยและอุตสาหกรรม (joint industry university course)
2. **จัดเป็นรายวิชา** ได้แก่
 - 1) สหกิจศึกษา (cooperative education)
 - 2) การปฏิบัติงานภาคสนาม (fieldwork)

- 3) การบรรจุให้ทำงานหรือการฝึกงานเฉพาะตำแหน่ง (placement or practicum)
 - 4) พนักงานฝึกหัดใหม่หรือพนักงานฝึกงาน (new traineeship or apprenticeship)
 - 5) การฝึกปฏิบัติจริงภายหลังสำเร็จการเรียนทฤษฎี (post-course internship)
3. จัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดแทรกอยู่ในรายวิชา ได้แก่
 - 1) การกำหนดประสบการณ์ก่อนการศึกษา (pre-course experience)
 - 2) การปฏิบัติงานภาคสนาม (fieldwork)
 - 3) การฝึกงานที่เน้นการเรียนรู้หรือการติดตามพฤติกรรมการทำงาน (cognitive apprenticeship or job shadowing)

สาขาวิชาอาจนำแต่ละประเภทมาใช้เป็นวิธีการเรียนการสอนในรายวิชาต่าง ๆ ในสภาพจริง หรืออาจจัดแบบผสมผสานแต่ละประเภทเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดการบูรณาการกับการทำงานได้อย่างสมบูรณ์ เช่น จัดให้ผู้เรียนฝึกงานที่เน้นการเรียนรู้หรือการติดตามพฤติกรรมการทำงานควบคู่หรืออยู่ในช่วงท้ายของสหกิจศึกษา การบรรจุให้ทำงานหรือการฝึกเฉพาะตำแหน่ง หรือกับการเรียนสลับกับการทำงานจัดให้ผู้เรียนปฏิบัติงานภาคสนามควบคู่กับการเรียนสลับกับการทำงานหรือพนักงานฝึกหัดใหม่หรือพนักงานฝึกงาน จัดให้ผู้เรียนบรรจุให้ทำงานหรือการฝึกเฉพาะตำแหน่งสอดแทรกในหลักสูตรร่วมมหาวิทยาลัยและอุตสาหกรรม

ระบบ กลไก ตัวบ่งชี้ และแนวปฏิบัติการจัดการเรียนรู้บูรณาการกับการทำงาน

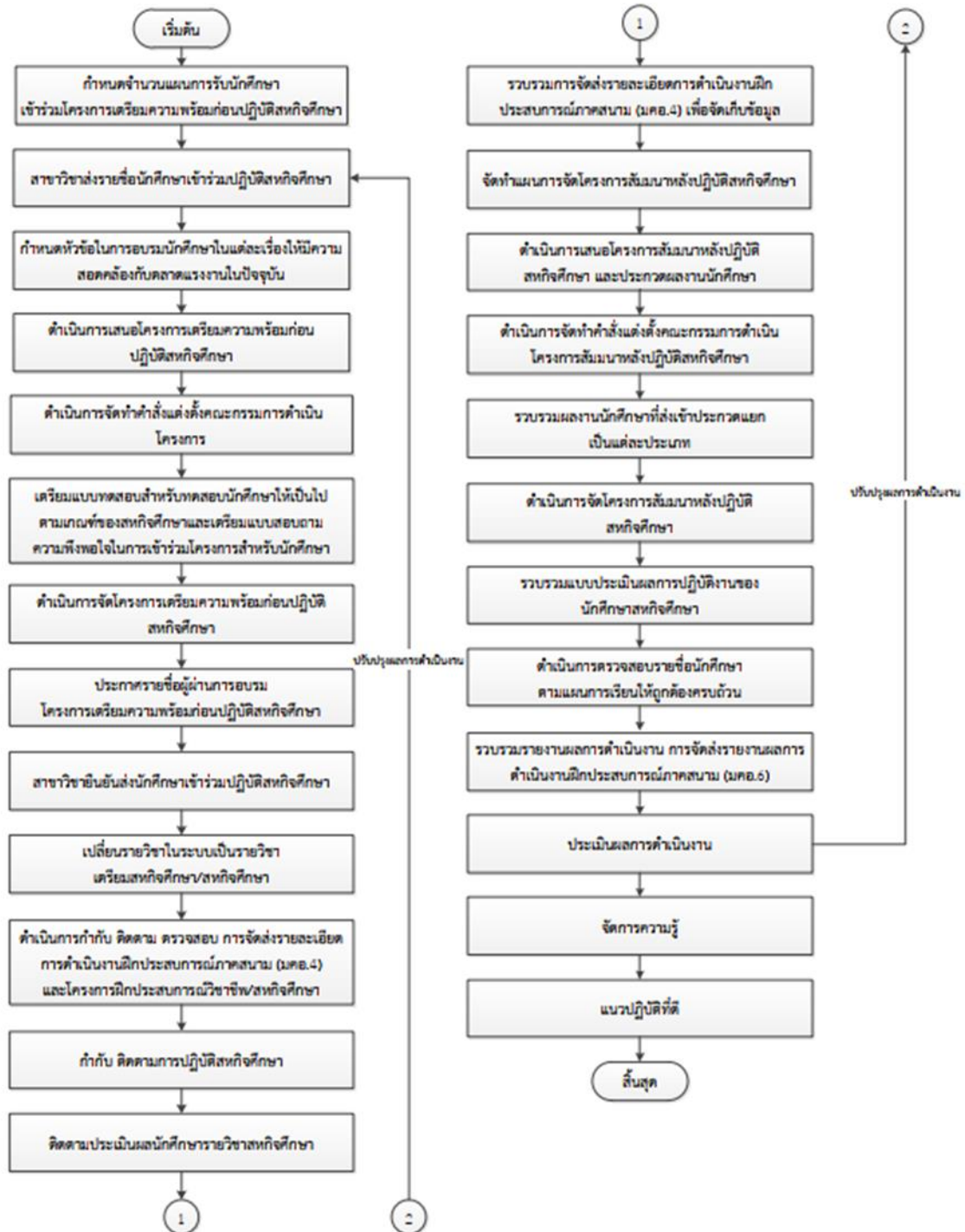
ระบบ และกลไกการจัดการเรียนรู้บูรณาการกับการทำงานคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จะเป็นระบบ และกลไกการร่วมวางแผนกับหลักสูตรสาขาวิชาต่าง ๆ จัดให้มีการสร้างความเข้าใจในระบบ และกลไกการจัดการเรียนรู้บูรณาการกับการทำงาน เพื่อให้ผู้รับผิดชอบหลักสูตร หรือคณะกรรมการบริหารหลักสูตรได้มีส่วนร่วมและวางแผนกับคณะวิชาในการขับเคลื่อนเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายมหาวิทยาลัย อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

ระบบ กลไก การจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงาน

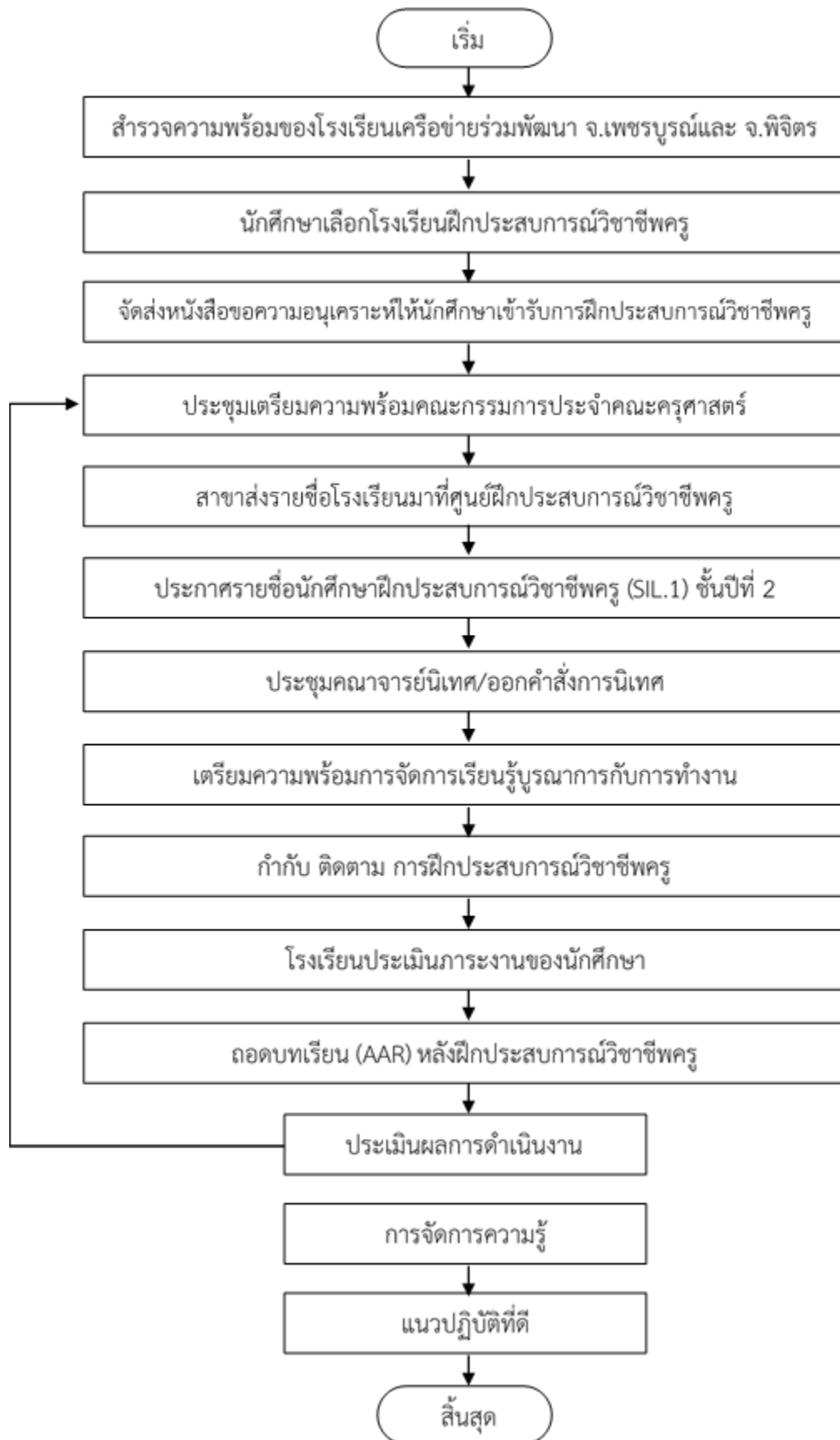
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการกับการทำงานโดยปีการศึกษา 2564 ได้แบ่งออกเป็น 5 ประเภท โดยกำหนดเป็นกลุ่มบูรณาการระหว่างเรียนตลอดหลักสูตรสามารถจัดเป็นระบบการเรียนการสอนทั้งหลักสูตรจัดเป็นรายวิชาและจัดเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของแต่ละหลักสูตร/สาขาวิชาดังนี้

- สหกิจศึกษา (Cooperative Education)

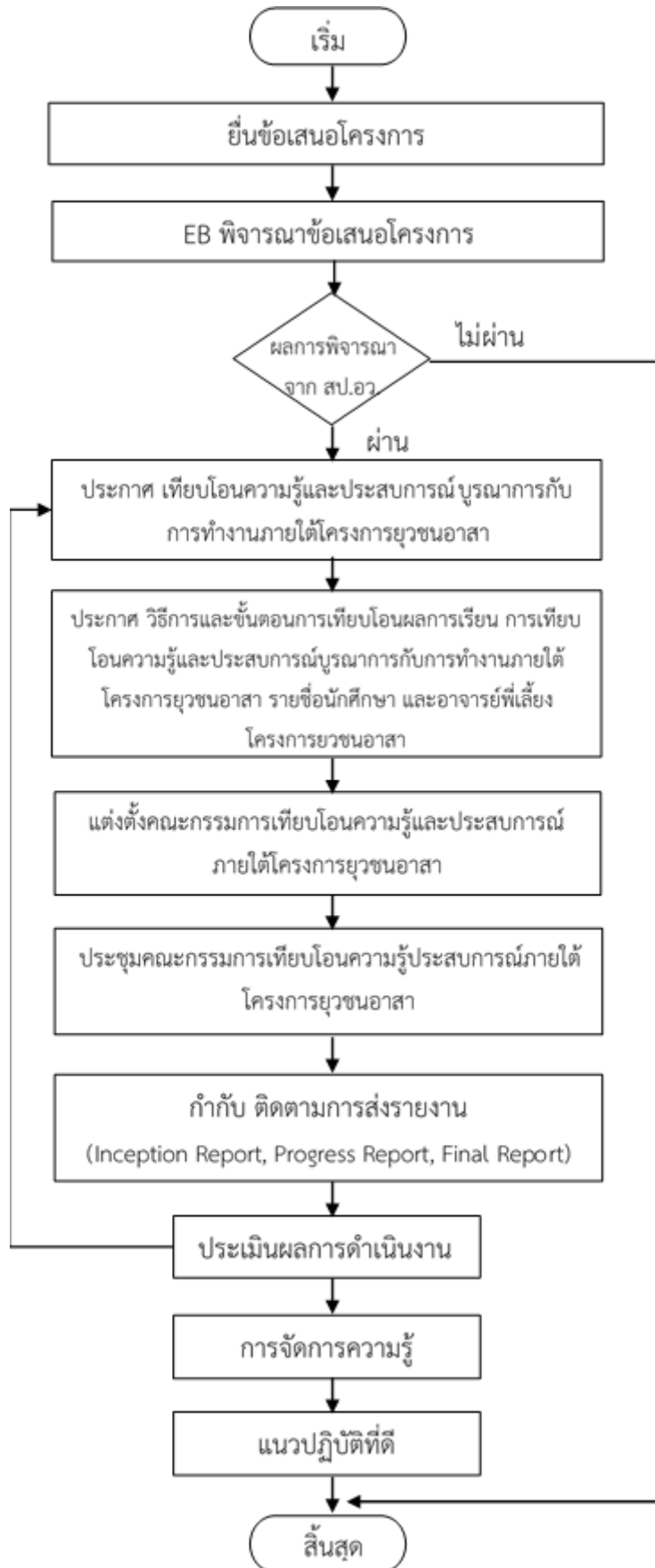
ระบบ กลไก สหกิจศึกษา (Cooperative Education)

- การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา (School Integrated Learning: SIL)
ระบบ กลไก การจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา (School Integrated Learning: SIL)

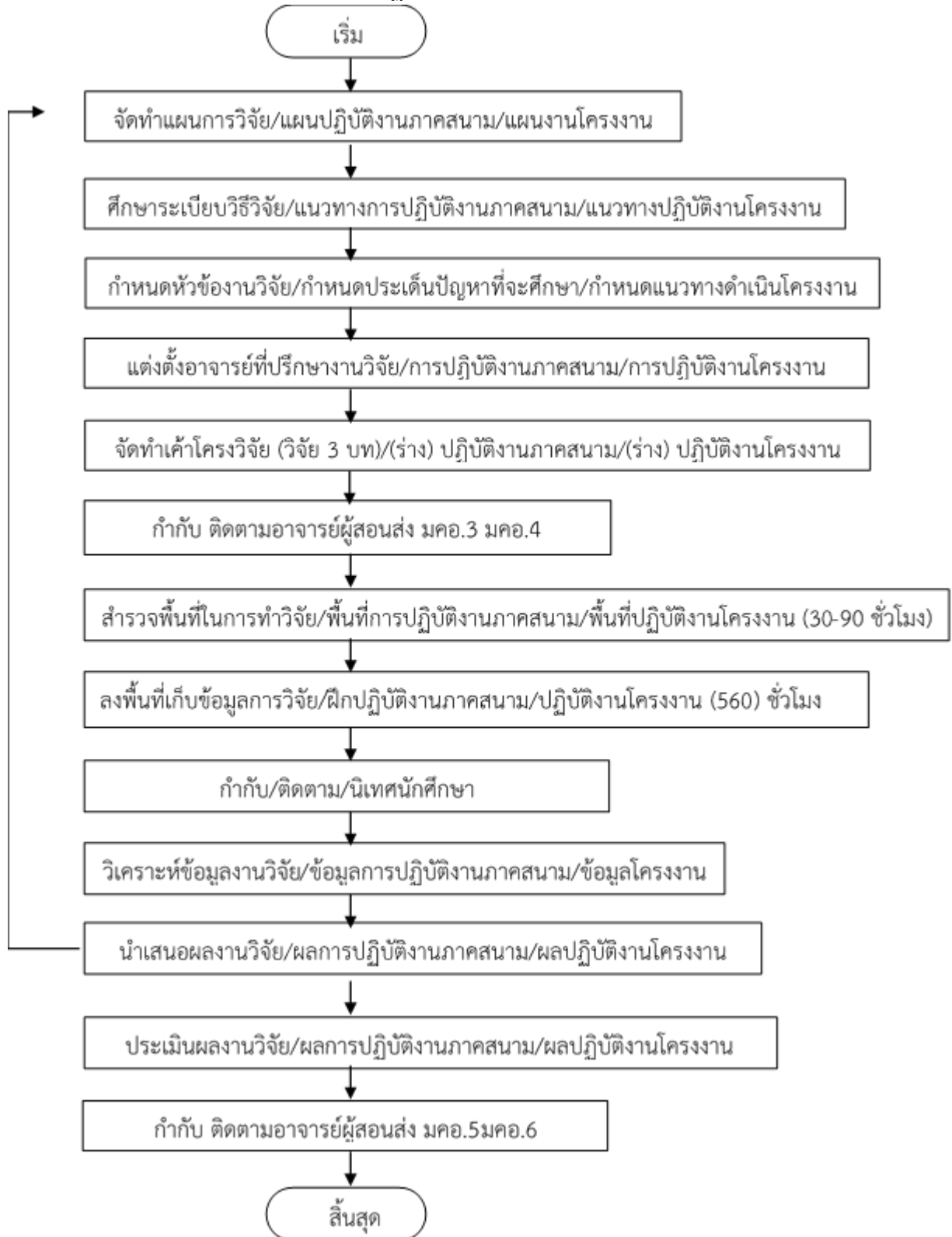

- หลักสูตรร่วมโครงการเยาวชนอาสา (Joint Community Area University Course)
ระบบ กลไก หลักสูตรร่วมโครงการเยาวชนอาสา (Joint Community Area University Course)

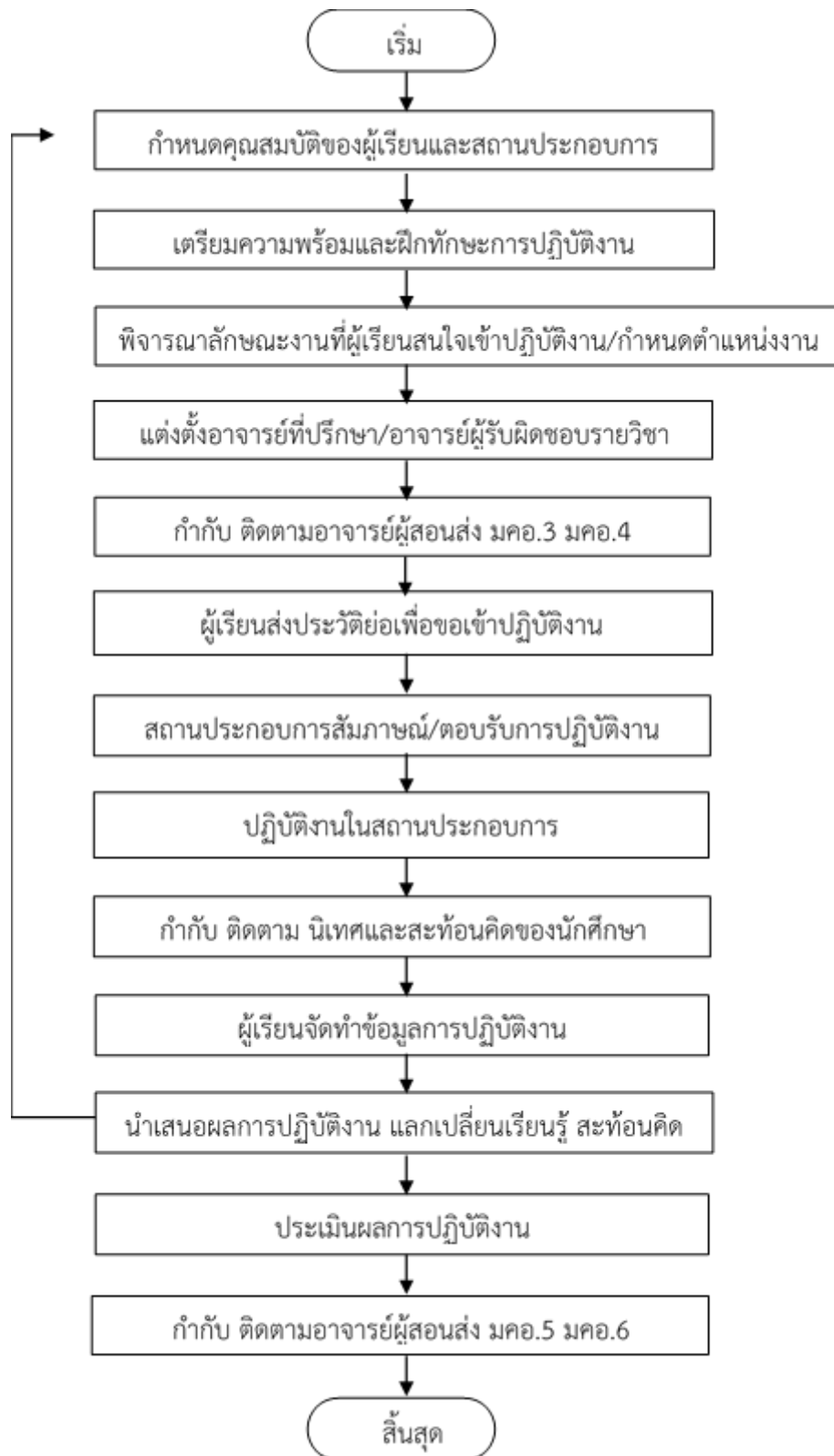

- การปฏิบัติงานภาคสนาม (Fieldwork)

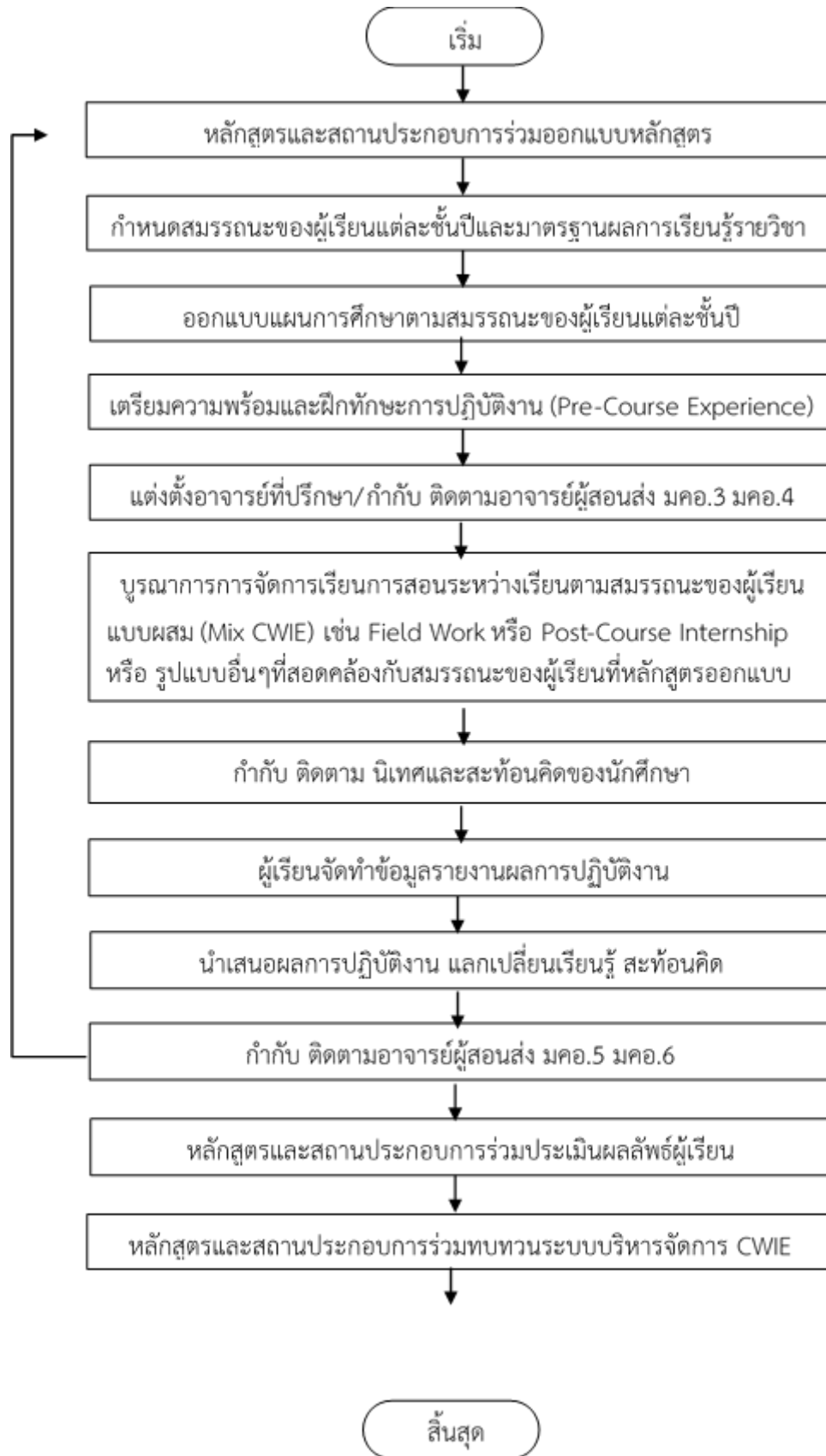
ระบบ กลไก การปฏิบัติงานภาคสนาม (Fieldwork)

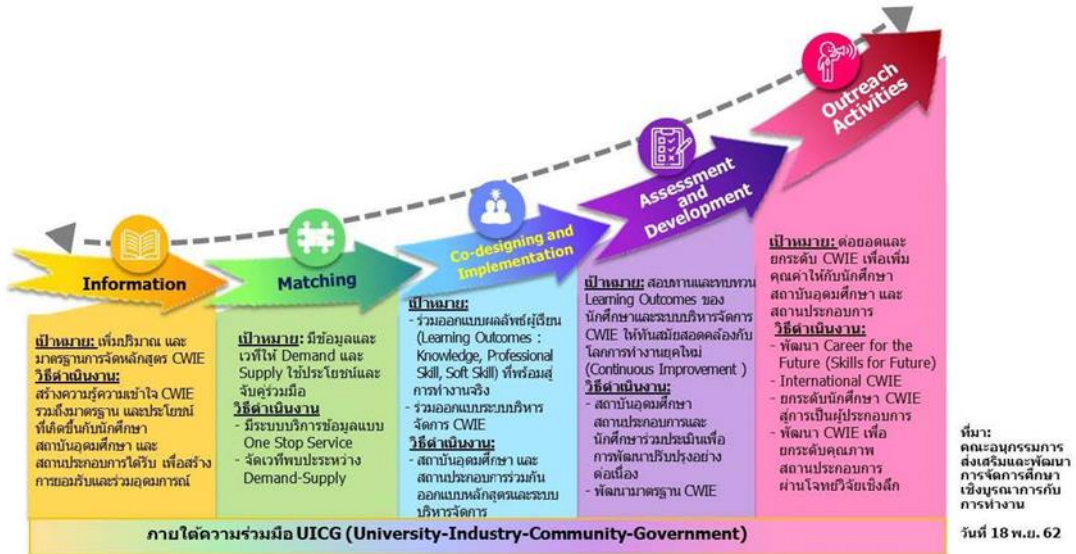
- การฝึกปฏิบัติจริงภายหลังสำเร็จการเรียนทฤษฎี (Post-course Internship)
ระบบ กลไก การฝึกปฏิบัติจริงภายหลังสำเร็จการเรียนทฤษฎี (Post-course Internship)

- การจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานแบบผสม (Mix CWIE)
ระบบ กลไก การจัดการเรียนการสอนเชิงบูรณาการกับการทำงานแบบผสม (Mix CWIE)

**Manpower Demand Driven Education Platform for Employability and Career Development
Through
Cooperative and Work Integrated Education (CWIE): University - Workplace Engagement**

ภาพที่ ๑ Manpower Demand Driven Education Platform for Employability and Career Development through Cooperative and Work Integrated Education (CWIE): University-Workplace Engagement